

ऑगस्ट महिन्यातील कामांचा तपशील

बागायती कापूस

- * पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव समजण्यासाठी व नियंत्रणासाठी पिवळे चिकट सापळे (२५ प्रति हेक्टर) शेतात लावावे.
- * रस शोषणाच्या किडींचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीपेक्षा जास्त दिसून आल्यास डायफेन्थुरॉन ५० डब्ल्यू पी १२ ग्रॅम किंवा अँसीफेट ७५ ग्रॅम एस. पी. १० ग्रॅम किंवा फ्लोनिक्मिड ५० डब्ल्यू जी. २ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे.
- * पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीपेक्षा जास्त असल्यास ट्रायझोफॉस ४० इ. सी. २५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे.
- * कामगंध सापळ्यामध्ये सतत २-३ दिवस, ८-१० गुलाबी बॉंड अळीचे पतंग दिसून आल्यास पोफेनोफॉस ५० ई. सी. प्रमाणे २० मिली किंवा लम्बडा सायहॅलोथीन ५ ई. सी. १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
- * बुरशीजन्य करपा रोगाच्या नियंत्रणासाठी पायरीकलोस्ट्रोबीन २० डब्ल्यू. जी. १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
- * लाल्या रोगाचा प्रादुर्भाव आढळल्यास २ टक्के डायअमोनियम फॉस्फेट खताचे द्रावण १५ दिवसांच्या अंतराने दोन वेळेस पिकावर फवारावे.
- * टिप- औषधांचे प्रमाण साध्या पंपासाठी आहे. जर पेट्रोल पंपाच्या साह्याने फवारणी करणार असल्यास औषधाचे प्रमाण तिप्पट करावे.

ऊस

- * आडसाली उसाच्या लागवडीची कामे १५ ऑगस्ट पर्यंत पूर्ण करावीत.
- * लागवडीसाठी दोन सरीमधील अंतर मध्यम जमिनीत १०० सेंमी व भारी जमिनीत १२० सेंमी ठेवावे. पट्टा पध्दतीसाठी मध्यम जमिनीत ७५-१५० सेंमी. व भारी जमिनीत ९०-१८० सेंमी पट्टा पध्दतीचा अवलंब करावा.
- * रोगग्रस्त किडग्रस्त शेतातील व खोडव्याचे बेणे लागणीस वापरू नये. ऊस बेणे मळयातीलच चांगले ऊस बेणे निवडून लागणीसाठी वापरावे.
- * आडसाली लागण करताना को.८६०३२, को.एम.०२६५ व को.व्ही.एस.आय. ९८०५ या शिफारशीत जातीचा वापर करावा.
- * ऊस बेणे लागण करण्यापूर्वी खवले कीड, पिठ्या देकून, लोकरा मावा, पांढरी माशी या किडींच्या नियंत्रणासाठी ३०० मिली मॅलथिऑन ५० टक्के प्रवाही अथवा डायमिथोएट २६५ मिली ३० टक्के प्रवाही आणि १०० ग्रॅम बावीस्टीन (०.१ टक्के) १०० लिटर पाण्यात मि सळून त्यामध्ये १० मिनिटे बुडवावे आणि तेच बेणे परत १०० लिटर पाण्यात १० किलो प्रति हेक्टर अँसेटोबॅक्टर डायअॅड्रोपिकस आणि १.२५ किलो स्फुरद विरघळविणारे जिवानु प्रति हेक्टर याप्रमाणे मिसळून तयार केलेल्या द्रावणात ३० मिनिटे बुडवून ठेवावे व नंतर लागणीसाठी वापरावे, त्यामुळे नत्राच्या मात्रेत ५०% व स्फुरदाच्या मात्रेत २५% इतकी बचत होते.
- * वाळवी, खोडकिड व मुळे पोखरणारी अळीच्या बंदोबस्तासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २.५ लिटर १००० लिटर पाण्यात मिसळून ऊस लागणीनंतर वापरावे सरीतून प्रति हेक्टर ओतावे.
- * ऊस लागणीकरिता उसाच्या एक डोळा अथवा दोन डोळा टिपरीचा वापर करावा.

- * उसावरील पोक्का बोईंग या बुरशीजन्य रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यानंतर ०.३० टक्के मॅल्कोझेब या बुरशीनाशकाच्या ३ फवारण्या १२ दिवसांच्या अंतराने कराव्यात.
- * हुमणी किडीचा बंदोबस्त करण्यासाठी, हुमणीग्रस्त शेतातील वाळलेली पिकांची रोपे उपटावीत. जमिनीत मुळाशेजारी मिळालेल्या अळ्या गोळा करून रॉकेल मि श्रीत पाण्यात टाकून माराव्यात. तसेच दाणेदार फोरेट १० टक्के २५ किलो किंवा कार्बोफ्युरॉन ३ टक्के किटकनाशक हेक्टरी १५ किलो या प्रमाणात वापरावे.
- * आडसाली उसाची लागण केल्यानंतर जमिनीत वापसा आलेनंतर (साधारण ३-४ दिवसांनी) उसातील तणांच्या बंदोबस्तासाठी एकरी २ किलो अँट्रीझीन (अँट्रीऑप) किंवा ६०० ग्रॅम मेट्रीब्युझीन(सेंकोर) ५०० लिटर पाण्यात मिसळून संपुर्ण क्षेत्रावर फवारणी करावी.
- * आडसाली उसाला लागवडीचे वेळी शिफारशीतील मात्रेच्या १० टक्के नत्र, ५० टक्के स्फुरद, ५० टक्के पालाशयुक्त खताची मात्रा द्यावी. उसासाठी नत्रयुक्त खतासाठी निमकोटेड युरियाचा वापर करावा.
- * उसाला खते देताना को. ८६०३२ या जातीसाठी हेक्टरी ५००:२००:२०० किलो नत्र, स्फुरद व पालाश ही खतमात्रा द्यावी तर को.एम. ०२६५ व को.व्ही. एस.आय.९८०५ या जातीसाठी हेक्टरी ४००:१७०:१७० किलो नत्र, स्फुरद व पालाश खतमात्रेचा वापर करावा.
- * माती परीक्षणाने आधारित जमिनीमध्ये सुक्ष्म अन्नद्रव्यांची कमतरता असल्यास प्रति हेक्टरी प्रति हेक्टरी २५ किलो फेरस सल्फेट, २० किलो झिंक सल्फेट, १० किलो मॅंगनीज सल्फेट आणि ५ किलो बोरेक्स ही सुक्ष्म अन्नद्रव्ययुक्त खते चांगल्या कुजलेल्या शेणखतात १०:१ प्रमाणात मिसळून २ ते ३ दिवस मुरवून सरीमध्ये चळी घेऊन मातीआड करावीत.
- * स्फुरदयुक्त खतांसाठी सिंगल सुपर फॉस्फेटचा वापर केल्यास गंधक या सुक्ष्म अन्नद्रव्याची वेगळी मात्रा द्यावी.

कडधान्य पिके

- मूग आणि उड्डि**
- * फुलकळी लागण्याच्या आणि शेगा भरण्याच्या अवस्थेत गरजेनुसार शिफारशीत किड व रोग नियंत्रणाचे उपाय करावेत. यासाठी मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के एस एल ६२५ मि. ली. + पाण्यात मिसळणारे गंधक १२५० ग्रॅम ५०० लिटर पाणी / हेक्टरी मिसळून फवारणी करावी.
- * पाऊस नसल्यास संरक्षित पाणी द्यावे.

कडधान्य पिके

- मूग आणि उड्डि**
- * फुलकळी लागण्याच्या आणि शेगा भरण्याच्या अवस्थेत गरजेनुसार शिफारशीत किड व रोग नियंत्रणाचे उपाय करावेत. यासाठी मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के एस एल ६२५ मि. ली. + पाण्यात मिसळणारे गंधक १२५० ग्रॅम ५०० लिटर पाणी / हेक्टरी मिसळून फवारणी करावी.
- * पाऊस नसल्यास संरक्षित पाणी द्यावे.

तूर

- * किड व रोग नियंत्रणासाठी एकात्मिक किड नियंत्रण पध्दतीचा अवलंब करावा. पाऊस नसल्यास पिकास संरक्षित पाणी द्यावे.

भात पीक

- * **रासायनिक खतांचा वापर** : हळव्या जातीमध्ये उरलेले ५० टक्के नत्र लागणीनंतर २५ ते ३० दिवसांनी द्यावे. निमगरव्या व गरव्या जातीमध्ये लागणीनंतर २५ ते ३० दिवसांनी ४० टक्के नत्र आणि २० टक्के नत्र लागणीनंतर ५५ ते ६० दिवसांनी द्यावे. संकरित जातीकरिता हेक्टरी उरलेले २५ टक्के नत्र लागणीनंतर २५ ते ३० दिवसांनी आणि उर्वरीत २५ टक्के नत्र लागणीनंतर ५५ ते ६० दिवसांनी द्यावे.
- * **पाणी व्यवस्थापन** : भात पिकाच्या योग्य वाढीकरिता व अधिक उत्पादनाकरिता भात खाचरात पाण्याची योग्य पातळी राखणे आवश्यक आहे. पिकाच्या वाढीच्या अवस्थेनुसार भात खाचरातील पाण्याची पातळी

पुढीलप्रमाणे असावी.
भात पोटी अवस्थेत - ५ ते ३० सें.मी.

नाचणी पीक

- * पिकामध्ये नांग्या असल्यास १५ ते २० दिवसांनी नांग्या भरून घ्याव्यात.
- * एक कोळपणी २० ते २५ दिवसांनी करावी. आंतरमशागत : एक कोळपणी व एक खुरपणी
- * एक खुरपणी ४५ ते ६० दिवसांनी करावी.
- * पेरणीनंतर ३० दिवसांनी ३० किलो नत्र द्यावे.

बाजरी

- * पिकाची दोन वेळा कोळपणी व गरजेनुसार १ ते २ वेळा खुरपणी करावी. पिकास ताण पडल्यास व पाणी उपलब्ध असल्यास पिकाच्या संवेदनक्षम अवस्थेत पाणी द्यावे.

सोयाबीन

- * किड व रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास शिफारशीत प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करावी.

रब्बी ज्वारी

- * पहिला पंधरवाडा मुलस्थानी जलसंधारण करण्यासाठी ट्रॅक्टरचलित औजाराच्या सहाय्याने २ x ६ मीटर सारे पाडणे/बैलाच्या सहाय्याने १० x १० मी. अंतरावर बांध घालावेत. जास्त उतार असल्यास ५ x ५ मी.वर सारे पाडावे.

फळबाग व्यवस्थापन

- * **डाळिंब** - फळातील रस शोषणारे पतंग कीडा व कोलोटीटीकम या रोगांचे नियंत्रण करावे.
- * **सिताफळ**- पिठ्या देकून नियंत्रणासाठी जैवीक व निंबोळीयुक्त किडनाशकाचा वापर करावा. किडग्रस्त व रोगट फळे काढून नष्ट करावीत.
- * **बोर** - पाने खाणाऱ्या/केसाळ अळी भुंगरे यांचे नियंत्रण करावे. मधमाशी संवर्धन करावे.
- * **अंजीर** - अंजीर पिकावरील खोडकिड व सुत्रकृमीचे नियंत्रण करावे. खोडाना गेरू पेस्ट लावावी.
- * **कागदी लिंबू** - पावसाचे जादा पाणी चराद्वारे बागेच्या बाहेर काढून द्यावे.
- * **आंबे** बहाराच्या फळांची काढणी करावी.
- * **सिल्ला, मावा व पाने पोखरणारी अळी** : डायमिथोएट २० मिली अथवा इमिडाक्लोप्रोड २.५ मिली/१० लि. पाणी याप्रमाणे फवारणी करावी.
- * **कॅंकर / खैच्या रोग** : स्ट्रेप्टोसायक्लीन १ ग्रॅम + कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम प्रति १० लि. पाणी लिंबू बागेमध्ये खैच्या रोगाच्या नियंत्रणासाठी स्ट्रेप्टोसायक्लीन १ ग्रॅम + कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यातून फवारणी करावी.

भाजीपाला व्यवस्थापन

- * खरीप कांदा पिकाचे लागवडीसाठी रानबांधणी करावी.
- * कांद्याची ७ ते ८ आठवड्यांची रोपे लागवडीस वापरावी.
- * लागवडीचे वेळेस कांदा रोपांची मुळे किडनाशक, बुरशीनाशक व जिवानू खतांच्या द्रावणात बुडवावे.

- * लागवडीचे वेळी खत मात्रेपैकी निम्मे नत्र, संपूर्ण स्फुरद व पालाश लागवडीचे वेळेस द्यावी.

- * खरीप मिरची, वांगी, टोमॅटो, भेंडी, गवार, वेलवर्गीय भाजीपाला पिकांना खुरपणी करून नत्र खताचा पहिला हसा द्यावा.
- * किड व रोग नियंत्रणाचे उपाय करावेत.
- * सतत ढगाळ वातावरण असल्यास ७ ते ८ दिवसांच्या अंतराने बुरशीनाशकाची फवारणी करावी.
- * पिकामध्ये पाणी साचू देऊ नये.
- * रांगडा कांदा लागवडीसाठी बियाणाची पेरणी करावी.

पशुसंवर्धन

- * गोठ्यातील जमीन कोरडी राहण्यासाठी चुन्याचा प्रयोग करावा. ज्वारी किंवा गव्हाचा तुसात चुना मिसळवून त्याचा पातळ थर अंधारल्याने गोठ्यातील आर्द्रता कमी होतेव गोठे स्वच्छ व कोरडे राहण्यात मदत होते.
- * जनावरांचे खुर वाढले असतील तर ते कापून घ्यावेत.
- * गोठ्यात पावसाचे पाणी जमा होवून चिखल होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

विद्यापीठ कार्यक्षेत्रातील विक्री केंद्रे

क्र.	विभाग	विक्री केंद्र	फोन नं.
१	राहुरी	मध्यवर्ती विक्री केंद्र, मफुकुवि, राहुरी	०२४२६-२४३३४५
		कृषि संशोधन केंद्र, चास	०२४२९-२५७००२५
		कृषि तंत्र विद्यालय, पुणतांबा	०२४२३-२७४२२४
		कृषि संशोधन केंद्र, सावळेविहीर	-
	निफाड	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड	-
		कृषि संशोधन केंद्र, पिंपळगाव बसवंत	०२५५०-२५०३०५
		डाळिंब संशोधन केंद्र व प्रशिक्षण केंद्र, लाखमापुर	०२५५५-२३५४४४
		विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, इगतपुरी	०२५५३-२४४०९३
		कृषि महाविद्यालय, नंदुरबार	०२५६४-२२२२८२
	धुळे	कृषि विज्ञान केंद्र, जळगांव	-
		तेलबिया संशोधन केंद्र, जळगांव	०२५७-२५०८८८
		कृषि विज्ञान केंद्र, धुळे	-
	पुणे	कृषि महाविद्यालय, पुणे	०२०-२५५३७०३३
		राष्ट्रीय कृषि संशोधन प्रकल्प, गणेशखिंड	०२०-२५६९३७५०
		कृषि तंत्रज्ञान विद्यालय, मांजरी	-
		कृषि संशोधन केंद्र, वडगांव मावळ	०२११४-२३५२२९
		मध्यवर्ती ऊस संशोधन केंद्र, पाडेगाव	०२१६९-२६५३३८
	सोलापूर	कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ	०२१७९-२३३००९
		कृषि संशोधन केंद्र, पंढरपूर	०२१८६-२२३६२२
		विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, सोलापूर	०२१७२-३७३०४७
	कोल्हापूर	प्रादेशिक उस व गुळ संशोधन केंद्र, कोल्हापूर	०२१३-२६५१४४५
		कृषि महाविद्यालय, कोल्हापूर	०२३१-२६०५८५९
		कृषि विज्ञान केंद्र, बोरगाव	०२१६२-२६५२२८
		कृषि संशोधन केंद्र, कसबे डिग्रज	०२३३-२४३७२८८
		कृषि संशोधन केंद्र, कराड	०२१६४-२४५१५२
		कृषि संशोधन केंद्र, गडहिंग्लज	०२३२७-२२२४५६
		गहू गेरू संशोधन केंद्र, महाबळेश्वर	०२१६८-२७१०६९

कणनू कण मातीचा, खरा आधार शेतीचा
थेंबनू थेंब पावसाचा, आहे आपल्या गरजेचा